

Pia Olsen Dyhrs folkemødetale

Taler

Pia Olsen Dyhr
Formand for SF

Dato

17. juni 2022

Sted

Hovedscenen, Allinge,
Bornholm

Da jeg skrev denne her tale, så blev jeg inspireret af den måde Folkemødet blev født:

Et ønske om at løfte debatten lidt op af den politiske gryde, som de fleste af os på Christiansborg ellers har det med at falde i.

En suppe af lige dele proces, konflikt og ”det-kan-nok-ikke-lade-sig-gøre” ...

[...]

Og så kom jeg til at tænke på Apollo-projektet.

Vi skal tilbage til 1961. Rumkapløbet er i fuld gang.

Fire år forinden har Sovjetunionen sendt Sputnik ud i rummet. USA var presset af konkurrentens fremskridt.

Derfor lavede den amerikanske præsident John F. Kennedy Apollo-programmet.

Han erklærede, at det skulle munde ud i at en mand skulle lande på månen indenfor samme årti.

Man vidste ikke hvordan. Man havde ikke teknologien. Men man var parat til at sætte alle ressourcer ind på, at det skulle lykkes.

I 1969 landede det første menneske på månen.

[...]

Vi står – i vor tid – foran store og svære problemer, som synes umulige at løse.

Hvad hvis vi – i stedet for at falde i gryden – gang på gang, på gang – satte os for at løse vor tids store udfordringer på samme måde, som gjorde, at en mand gjorde det umulige og fløj til månen.

Hvis man spørger mig, så har vi allerede gang i ét Apollo-projekt:

Klimaet.

Da vi satte os ned og lavede klimaloven, så anede vi faktisk ikke, hvordan vi ville nå målet. Flere mente, at det ville være helt umuligt.

Lad os være ærlige: Vi aner faktisk stadig ikke helt, hvordan vi når målet, fordi der er mange hensyn der skal afvejes.

Men vi er enige om, at hvis vi skal redde planeten, så er det ikke til diskussion, *om* vi skal nå målet.

Vi diskuterer *hvordan* vi kommer derhen.

Og der er bred enighed om, at vi bliver nødt til at sætte vilde og visionære mål. ... at vi skal lande på månen – også selvom vi ikke kender vejen...

Så hvad skal være det næste Apollo-projekt?

For mig er der ikke så meget tvivl. Det er børns og unges trivsel.

Tirsdag aften skrev jeg ud på Facebook og bad om mine følgeres erfaringer. Et kvarter senere var der 15 historier i min indbakke.

Dagen efter var tallet over 50... dagen efter endnu flere... og det tikker faktisk stadig ind...

Med beskeder og beskrivelser fra bekymrede forældre. Desperate forældre...

For eksempel en mor til en niårig:

Hendes datter er stærkt ordblind, og har mistet troen på at hun er noget værd i skolen.

Hun tegner fantastiske tegninger, og fortæller magiske historier, hun er virksom og initiativrig.

Men alt dét er ikke noget som har værdi i folkeskolen.

Ikke fordi lærerne er dårlige eller ligeglade. Der er bare ikke overskud til meget andet end det allermest nødvendige.

Hendes mor beskriver hende som et barn, der nemt bliver usynligt.

Dem er der alt for mange af.

Eller Ottos mor, som har løbet panden mod en mur siden Otto gik i 2. klasse, fordi han gik rundt med en uopdaget diagnose.

Indtil han til han havde det så skidt, at han ikke havde lyst til at leve mere...

Eller en mor til en 15-årig-pige, der skrev til mig.

Hendes datter har ikke været i skole i tre år, fordi hun har social angst og nu har udviklet en depression... fordi hun ikke blev grebet, da problemerne begyndte at vise sig.

Eller som jeg hører det fra de mange ansatte i sektoren, som har skrevet. For eksempel Maria:

Hun arbejder som mentor for unge og beskriver overfor mig, hvordan mange børn og unge kommer fra folkeskolen med nederlagsfortællinger i rygsækken.

Hun beskriver det utrolig godt, så jeg citerer:

”Det er ofte som om, at mange lærere og vejledere glemmer, at alle børn og unge altid gør det bedste, de kan”.

[...]

Nogle ville nok sige, at vi lever i verdens mest privilegerede samfund.

Men bare fordi vi ikke længere bærer fortidens byrder, er der jo ingen grund til at acceptere vor tids problemer.

Lad os da for pokker angribe dem med den samme indignation, som vi historisk er gået til de helt store samfundsproblemer.

Nogen tænker nok: Vi har bare for høje forventninger. Vi vil for meget. Vi curler om vores børn. Vi er for meget på sociale medier...

I har nok alle sammen en onkel, der siger sådan? Eller tænker det måske selv?

Men hvad nu hvis det ikke var dig og mig den var gal med?

Hvad hvis det var samfundet, der stillede for høje krav?

Hvad nu hvis skoler og arbejdspladser – og måske endda også fritidsliv – puttede os ned i kasser, vi ikke føler os hjemme i?

Kasser, der hæmmer vores potentiale, frem for at udvikle og udfolde det?

Lad os turde tænke tanken: Hvad nu hvis det ikke er børnene, den er gal med. Hvad nu hvis børnene bare *viser os*, at den er gal? Helt gal?

Da jeg var barn blev venstrefløjen altid beskyldt for at mene, at alting var samfundets skyld.

Vi sang med på TV2's hit med samme titel. Selvfølgelig er det ikke sort hvidt. Men siden hvornår har vi accepteret, at det altid er individet skyld?

At det nok er den lille piges skyld, at hun ikke kommer i skole... og ikke skyldes det larmende klasseværelse og de mange skiftende vikarer.

Siden hvornår har vi accepteret, at arbejdspladser søger robuste medarbejdere for at undgå stress...

... fremfor at lægge arbejdsformen om, så folk ikke bliver stressede...?

Måske er det på tide, at vende pilen væk fra individerne og over på samfundet og sige: Ja, det er nogle gange faktisk samfundets skyld.

Vi kalder de unge ikke-uddannelsesparate – men skulle vi ikke lade vores uddannelser blive menneskeparate?

Vi gør dem klar til konkurrence mod kineserne – men skulle vi ikke lade virksomheder eller atleter konkurrere - og mennesker leve?

Hvornår erkender vi, at børn har brug for tryghed. Ikke megaklasser.

Ikke et presset skema.

Ikke pressede voksne, der ikke er til at få fat i, når lokummet brænder.

At børn har brug for trygge strukturer. Voksne de stoler på. En lærer, en sundhedsplejerske eller en psykolog, der spørger: ”Du ser ked ud af det. Har du det ok derhjemme”?

Hvornår erkender vi, at vi har brug for stærke fællesskaber, der griber os.

Vi har brug for en fælles bevidsthed om, at vi er gensidigt afhængige af hinanden.

At man ikke skal kunne alt, men at alle har plads i fællesskabet. Uanset hvem du er. Uanset, hvordan du ser ud. Uanset, hvad du kan.

Måske lidt mindre Pippi Langstrømpe og lidt mere Harry Potter. Og ja, billedet er ikke mit, men lånt fra Red Barnets generalsekretær, Johanne Schmidt Nielsen.

Harry Potter klarer sig, fordi han har gode venner. Fordi han har Dumbledore, der aldrig opgiver ham. Hagrids hyggelige og trygge hule, hvor man kan skjule sig, når fjenden banker på...

og nå ja, Potter var nok allerede død i en af de første bøger, havde det ikke været for Hermione.

For fem år siden stod vores statsminister Mette Frederiksen på denne scene og holdt en tale om sårbare unge.

Vores Statsminister slog fast, at hun gerne ville begynde en samtale om børn og unges mistrivsel.

Siden er der ikke sket særligt meget.

Det er ganske enkelt ikke godt nok. Lige nu venter vi både på en handleplan for børn og unges mentale sundhed. Og vi venter på en 10-års-plan for psykiatrien.

SF foreslår i dag, at vi kommer i gang med begge dele nu... men at vi også angriber børn og unges mistrivsel som et Apollo-projekt.

Så vi ikke laver lappeløsninger, men ser på hele børnelivet i al dets kompleksitet. Så vi sørger for at lande på månen. Også selvom vi ikke kender hele vejen.

For Otto, for Asta, for Maria, Eigil, Emil, Maja, Lasse, Liva, Anne, Ida, Vilma... for alle de børn og deres forældre, som har skrevet til mig.

Fordi de fortjener det bedste. Fordi de fortjener et samfund med plads til dem. Et samfund der griber dem, når tilværelsen bliver svær.

Et mere menneskeligt samfund.

Kilde

Manuskript modtaget fra taler

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

Folkemødetale, Politisk tale, Socialistisk Folkeparti

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/pia-olsen-dyhers-folkemoedetale-2022>